Muintearas
An Togra Oideachas Gaeltachta

Muintearas Teoranta Tír an Fhia, Leitir Móir. Co na Gaillimhe

Ráiteas um Chumhdach Leanaí

1. **EOLAS FAOI MHUINTEARAS**
   - Is comhlacht forbartha pobail agus oiliúna é Muintearas. Bunaíodh an comhlacht i 1980. Tá príomhoifig Mhuintearais lonnaithe i dTír an Fhia, Leitir Móir, Co. na Gaillimhe agus tá fo-oifigí againn ar Pháirc Ghnó Ghaoth Dobhair, Doirí Beaga, Co. Dhún na nGall agus in Ionad Pobail na Rinne, Dún Gharbhán, Co. Phort Láirge. Cuireann Muintearas Teo na seirbhísí seo a leanas ar fáil:

NA SEIRBHÍSÍ AGUS GNÍOMHAÍOCHTAÍ A CHUIRTEAR AR FÁIL

Naíolann na nOileán, Tír an Fhia, Leitir Móir, Co. na Gaillimhe - ionad cúram leanaí agus cúram iarscoile cláraithe (aois ghrúpa 6 mhí - 12 bliain). Cuireann Naíolann na nOileáin cúram sheisiúnach, cúram páirt-aimseartha agus cúram lae ar fáil do leanaí réamhscoile, maraon le seirbhís chúram iarscoile do leanaí bunscoile. Líon fostaithe (11 Naíolann) – (Iarscoileanna 03)

Naíolann Ghaoth Dobhair, Páirc Ghnó Ghaoth Dobhair, Doirí Beaga, Co. Dhún na nGall - ionad cúram leanaí & cúram iarscoile cláraithe (aois ghrúpa 6 mhí - 12 bliain). Cuireann Naíolann Ghaoth Dobhair cúram sheisiúnach, cúram páirt-aimseartha agus cúram lae ar fáil do leanaí réamhscoile, maraon le seirbhís chúram iarscoile do leanaí bunscoile. Lion fostaithe – 12

2. Ár dtiomantas chun Leanaí a Chosaint ó Dhíobháil

Ciallaíonn díobháil", i ndáil le leanbh: (a) ionsaí, drochíde nó faillí ar an leanbh ar shlí a théann i gcion go tromchúiseach nó ar dóigh dó difear tromchúiseach a dhéanamh do shláinte, d'fhorbairt nó do leas an linbh, nó. (b) mí-úsáid ghnéasach an linbh.

Maidir le hullmhúchán Ráiteas um Chumhdach Leanaí, tá aontaithe againn leis na nósanna imeachta go léir san Ráiteas um Chumhdach Leanaí atá leagtha amach sa cháipéis seo agus cuirfidh muid i bhfeidhm iad ina n-iomláine, gan leasú.

De réir riachtanais an ***Achta Tús Áite do Leanaí 2015, Tús Áite do Leanaí: Treoirlínte Náisiúnta Um Chosaint agus Leasa Leanaí Treoir maidir le Ráiteas um Chumhdach Leanaí a Fhorbairt*** https://www.tusla.ie/children-first/children-first-guidance-and-legislation/

Tuigeann gach rannóg oibre i Muintearas gurb é leas an linbh/ an duine óig an ní is tábhachtaí i gcónaí. Táimid tiomanta do leanaí/ daoine óga a bhíonn faoin ár gcúram a chosaint ó dhíobháil/ dochar ar bith, agus chun timpeallacht shábháilte agus tacúil a chur ar fáil dóibh. Cuireann muid cearta an linbh /an duine óig chun cinn, ina n-áirítear iad a choinneáil sábháilte, iad a chosaint ó dhíobháil/dhochar, cead cainte a bheith acu agus go n-éisteofar leo, agus ionchur a bheith acu inár seirbhísí. Aithnítear sa Ráiteas seo go bhfuil leas leanaí ríthábhachtach i ngach cúinse de réir na reachtaíochta agus de réir riachtanas ár gcód agus ár Rialacha. Tá sé mar aidhm leis, go mbíonn taithí dearfach, forbartha ag gach leanbh agus duine óg agus nuair atá siad ag glacadh páirt inár ngníomhaíochtaí go ndéanann siad é sin, a mhéid agus indéanta, i dtimpeallacht shábháilte agus thaitneamhach. Tá Muintearas tiomanta do chleachtas leanbh-larnaithe in ár gcuid oibre ar fad le leanaí agus le daoine óga.

Tá na Polasaithe agus Nósanna Imeachta againn ag teacht le reachtaíocht agus polasaithe náisiúnta, agus bunaithe ar *Acht um Chúram Leanaí 1991, an Achta um Thús Áite do Leanaí 2015 an tAcht um Chosaintí do Dhaoine a Thuairisceoidh Drochúsáid Leanaí, 1988 agus an Achta um an mBiúró Náisiúnta Grinnfhiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta), 2012 go 2016*. *Thús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta 2017, Tús Áite do Leanaí: Treoirlínte Náisiúnta Um Chosaint agus Leasa Leanaí* https://www.tusla.ie/children-first/children-first-guidance-and-legislation/

Liosta na ndaoine Sainordaithe Coinníonn an DIA liosta de na Daoine Sainordaithe. Tá siadsan freagrach as an liosta a thabhairt suas chun dáta agus a choimeád. Tá sé ar fáil ar iarratas.

3. Cosaint Leanaí - Polasaithe agus Nósanna Imeachta Mhuintearais Teo

Forbraíodh Ráiteas um Chumhdach Leanaí Mhuintearais ar aon dul leis na ndualgas atá sainithe san ***Acht um Thús Áite do Leanaí 2015, Tús Áite do Leanaí: Treoirlíne Náisiúnta, agus Cosaint Leanaí: Treoir maidir le Beartas, Nós Imeachta agus Cleachtas (TÚSLA).*** Chomh maith leis na polasaithe agus nósanna imeachta atá sonraithe inár measúnú riosca um Chumhdach Leanaí, tacaíonn na nósanna imeachta seo a leanas lenár dtiomantas chun leanaí a chosaint ó dhíobháil agus iad ag freastal ar ár seirbhísí:

Maidir le soláthar an eolais agus, nuair is gá, teagaisc agus oiliúna don fhoireann maidir le déanamh díobhála a aithint (mar a shainmhínítear san *Acht 2015*) déanann muid na nithe seo a leanas –

- A chinntiú gur leas an linbh an rud is tábhachtaí thar aon ní, gealltanas go dtabharfar cosaint chothrom do gach leanbh/ duine óg ó dhochar beag beann ar chine, cumas, eitneachas nó claonadh gnéasach
- **Cóip de Ráiteas Um Cumhdach Leanaí a chur ar fáil do gach ball den fhoireann**
- Tá Duine idirchaidrimh Ainmnithe agus leas-dhuine ceaptha do gach rannóg oibre ábhartha a cheapadh agus coinneofar ar an eolas iad maidir le hathruithe srl
- A chinntiú go bhfuil grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána déanta ar gach duine a bhíonn teagmháil acu le leanaí / daoine óg san eagraíocht
- Nós imeachta Mhuintearais chun déileáil le líomháin mí-úsáide nó mí-iompar i leith fostaithe / oibrí deonach / mac-léinn ar thaithí oibre/ Nós imeachta i ndáil le bainistíocht líomhaintí
- Nós imeachta Mhuintearais i leith fostaithe agus oibrithe deonacha a earcú agus a roghnú d'aon phost a bhaineann le hobair le leanaí / daoine óga, cloíonn an teagraíocht le riachtanais ghrinnfhiosraithe reachtúla an Achta BGN (Leanaí agus daoine soghonta) 2012 go 2016 agus le treoir níos forleithne maidir le dualgas chúraim mar atá leagtha amach i gciorcláin ábhartha na nGardaí um grinnfhiosrú.

Óige	Angela Ní Thuathail	091-551145 angela@muintearas.com
Scéim na gCuntóirí Teanga	Elaine Scahill (Gaillimh / Maigh Eo / Dún nan Gall)	091-551145 elaine.scahill@muintearas.com
Seirbhísí Spóirt & Áisitheoirí Oideachais	Angela Ní Thuathail	091-551145 angela@muintearas.com

4 Measúnú Riosca

De réir an *Achta um Thús Áite do Leanaí 2015*, tá Muintearas tar éis measúnú a dhéanamh maidir le haon dochar a d'fhéadfadh tarlú do leanaí/ daoine óga agus iad ag baint leas as seirbhísí na heagraíochta agus iad ag freastal ar aon cheann de na seirbhísí a bhíonn á chur ar fáil ag Muintearas   Tá sé mar aidhm leis go mbíonn taithí dearfach, forbartha ag gach leanbh agus duine óg agus nuair atá siad ag glacadh páirt inár ngníomhaíochtaí go ndéanann siad é sin, a mhéid agus indéanta, i dtimpeallacht shábháilte agus thaitneamhach

Seo thíos liosta de na réimsí riosca a aithníodh agus liosta de na nósanna imeachta chun na rioscaí sin a bhainistiú.

agus aon duine atá fostaithe ag an eagraíocht go buan nó sealadach	polasaithe agus na nósanna imeachta. ➢ Nach mbeadh Maoirseacht á dhéanamh le fostaí nua /mic léinn nuair a thosaíonn siad ag obair	• Cód iompraíochta a bheith tugtha do gach ball foirne • Nósanna tuairisciú líomhaintí i Leith fostaithe/oibrí deonach • Ráiteas um Chumhdach Leanaí' agus cóip de 'Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí' a chur ar fáil do gach ball foirne • DIA & Leas-DIA. Foireann iomlán le clár r-fhoghlama Tusla 'Introduction to Children First'& clár r-fhoghlama 'Cosaint Leanaí' a chomhlíonadh.	
3 **Earcú foireann in na measc** • **Baill foirne** • **Oibrí deonacha** • **Cúntóirí teanga** • **Oiliúnóirí spóirt** • **Teagascóirí sealadach** • **Oibrí tacaíochta óige** • **Fostaí clubanna óige agus bualadh isteach** • **Fostaí UBU**	➢ An riosca go ndéanfadh ball d'fhoireann díobháil do leanbh/ duine óg ➢ Nach mbeadh seiceáil cheart déanta ar Teistiméireacht a lorg ó gach duine ➢ Daoine mí-oiriúnach a earcú ➢ Nach mbeadh aird tugtha ag an eagraíocht ar nochta eolais an Gharda Síochána ➢ Gan measúnú riosca a dhéanamh ar an Nochtú ➢ Gan rioscaí díobhála a aithint agus/nó gan é a thuairisciú chuig DIA	• Polasaí earcaíocht a • Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána • Dearbhú Reachtúil maidir le cosaint leanaí • Gnáth nósanna seiceála ar nós tagairtí a iarraidh & a fhiosrú agus aon bhearnaí nár míníodh sa cv a chinntiú 'Ráiteas um Chumhdach Leanaí' cóip de 'Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí' a chur ar fáil do gach ball foirne. • Clár r-fhoghlama Tusla 'Introduction to Children First'& clár r-fhoghlama 'Cosaint Leanaí'	Ard
4 **Teagascóirí sealadacha / ábhair**	➢ Gan traenáil cuí, iad ag cuir pionós/ Díobháil ar leanbh nó	• Polasaí Ionduchtú agus Traenála • Cód Iompraíochta idir Oibrithe agus	Ard

		•	
7 **Úsáid míchuí maidir le teicneolaíocht agus thrí cumarsáid le chéile ríomhaireacht**	➢ An riosca go mbeadh úsáid míchuí ag tarlú ar na meáin shóisialta nó sna grúpaí éagsúla. ➢ Cumarsáid idir baill foirne/ceannairí le baill tríd téacsanna, ar na meáin shóisialta, ar ghléas digiteach agus rl agus ábhar míchuí a bheith a chuir ar fáil/á scaipeadh. ➢ Baol mí-úsáid a dhéanamh ar dhuine óg de bharr gníomhaíochtaí ar-líne ➢ Gan riosca a thabhairt faoi deara, gan aon ní a dhéanamh faoi. ➢ Nuair nach cuireann na leanaí/ na daoine óga in iúl é. ➢ Go bhféadfadh leanaí teacht ar eolas/íomhánna mí-oiriúnach agus iad a roinnt ➢ Bulaíocht ag tarlú	• Cód Iompraíochta idir oibrithe agus leanaí i bhfeidhm, Socruithe grúpa i bhfeidhm • Polasaí Meáin Shóisialta • Úsáid idirlíon • Polasaí bulaíochta	Ard
8 Stóráil eolais / pictiúir /cosaint sonraí **Fón Póca**	➢ Go mbeadh sonraí agus grianghraif leanaí a n-úsáid go míchuí ➢ Go mbeadh duine ag úsáid fón póca pearsanta chun	• **Polasaí Cosaint Sonraí** • Cead faighte ó thuismitheoirí maidir le húsáid grianghraf /sonraí • Ní bhíonn ainm páistí luaite le	Ard

Chosaint Leanaí			
11 Turais leabharlann, • **Siúlóidí lasmuigh den ionad** • **Turais eagraithe go shuíomhanna eile pictiúrlann/**	➢ Mí úsáid ó eagraíocht eile le linn turais ➢ Leanaí/ daoine óga dul amú le linn turais ➢ Timpistí ag tarlú ➢ Gan I ndóthain foireann ➢ Nach mbeadh Measúnú riosca déanta roimh an turas ➢ Gan I ndóthain coibhneas ➢ Shuíomhanna oscailte are a mbíonn daoine eile ag freastal	• Ráiteas um Chumhdach Leanaí • Polasaí Cosaint Leanaí • Polasaí Rannpháirteach le Tuismitheoirí / caomhnóirí • Polasaí Árachais • Polasaí Sláinte & Sábháilteachta • Measúnú Riosca • Coibhneas leanaí/ daoine fásta • Polasaí ag déileáil le timpistí/ gortú nósanna imeachta maidir le leanbh/ duine óg dul amú ar Thurais • Cod iompraíochta idir oibrithe agus leanaí • Foirm thuairiscithe ar thimpiste / eachtra • Foirm cead tuismitheoirí • Boscaí garchabhair ar gach turas agus eile	Ard
12.Mí-úsáid ar chuairteanna thar oíche agus malartú idir ceantair	➢ An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh/duine óg ó daoine ó eagraíochtaí eile mar shampla grúpaí eile ag freastal nach mbeadh aithne ag an eagraíochta ortha ➢ Gan i ndóthain maoirseachta /coibheas míchuí ➢ Gan measúnú riosca a bheith	• Polasaí Árachais • Polasaí fanacht thar oíche • Coibhneas foirne/leanaí agus nósanna imeachta soiléire chun a chinntiú go mbíonn maoirseacht chuí ar leanaí/daoine óga le linn cuairteanna srl • Measúnú Riosca • Comhaontú idir clubanna sula	Ard

	riaradh, ➢ Drochéifeachtaí ➢ Neamh aird a thabhairt ar treoracha ➢ Gan taifead a choinneáil		
16 Iompar dúshlánach Gortú Daoine óga / leanaí/ foireann	➢ Ionsaí Srianadh fisiceach, ➢ Gortú fisiciúla tarlú ➢ Gan taifead a dhéanamh ➢ Gan é a chuir I iúil do Bhainisteoir	• Polasaí bainistiú fadhbanna iompraíocht dúshlánach	Meán
17 Taisteal Ar Bus (Cúram Iar Scoile agus Naíolann) agus Turais	➢ Troid ar an mbus idir leanaí/ daoine óga ➢ An Tiománaí bus leo féin ➢ Gan i ndóthain daoine fásta le daoine óga/ leanaí ➢ Díobháil/ bulaíocht ag tarlú ➢ Gan crios sábhála orthu ➢ Leanbh/duine óg ar iarradh ➢ Cúntóirí teanga ag dul ar thurais scoile	• Polasaí bailiú leanaí • Polasaí Turais • Polasaí iompraíochta agus nósanna imeachta iompraíochta • Polasaí Cosaint Leanaí • Polasaí Sláinte & Sábháilteachta • Measúnú Riosca • Beidh oibrí ar an mbus leis an tiománaí de réir an pholasaí • Polasaí AG tabhairt leanaí ar Turas nósanna imeachta a bhaineann le modh iompar/ bailiú ón scoil/ ag siúl • Is iad polasaithe agus nósanna imeachta na scoile a bheidh an cúntóir teanga ag claoi leo	Meán
18 Bia	➢ Faillí ➢ Gan lón feiliúnach/dóthanach	• Polasaí Bia • Rannpháirteach	Meán

	➢ Nach mbeadh I ndóthain Tacaíocht ar fáil do Oibrí		
21 Cúram do Leanaí a bhíonn tinn, a fhliuchann iad féin nó a bhfuil riachtanais dlúth phearsanta acu	➢ An riosca go ndéanfadh duine den fhoireann díobháil do leanbh i suíomh leochaileach agus dlúth chúram á fháil ag an leanbh	• Polasaí ar Dhlúth chúram	Ard
22 Eolas Rúnda a sceitheadh	➢ Go sceithfí eolas le daoine nach mbeadh aon baint acu leis an ábhar agus atá taobh amuigh de na polasaithe	• Polasaí rúndachta • Polasaí cosaint Leanaí • Ní roinnfear eolas ach ar bhoinn riachtanach • Cosaint sonraí	Ard
23 Mí úsáid Drugaí/Alcóil/ foireann/ daoine óga	➢ Go mbeadh foireann/ daoine óga faoi thionchar an alcól drugaí ➢ Go mbeadh foireann daoine óga ag roinnt alcól drugaí le daoine óga/ foireann	• Polasaí Drugaí / Alcól	

Nóta Tábhachtach: Tugtar faoi deara gurb ionann riosca i gcomhthéacs na measúnachta seo agus an sainmhíniú a thugtar ar riosca díobhála san ***Acht um Tús Áite do Leanaí 2015*** agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta.

Riosca Foriomlán

1 – 5 = Íseal

6 – 10 = Meán

12 – 25 = Ard

Máirín NicFhionghuin
Leas Phríomhoifigeach Cúnta
Muintearas
Tir an Fhia
Leiir Móir
Co. na Gaillimhe
091 551145 / 086 2388457 mairin@muintearas.com

Seo le n-úsáid má thagann rioscanna chun cinn

TEIMPLÉAD MEASÚNÚ RIOSCA
(Duine/daoine ag déanamh an Mheasúnú Riosca: Dáta:

Riosca Aitheanta	Cé atá freagrach?	Céard atá i bhfeidhm faoi láthair chun an riosca a bhainistiú?	Cé na gnímh a theastaíonn amach anseo?

5 Cur i bhfeidhm agus Athbhreithniú

- Tuigeann muid gur próiseas leanúnach é cur i bhfeidhm an Ráiteas um Chumhdach Leanaí. Tá Muintearas tiomanta don Ráiteas um Chumhdach Leanaí seo agus ár nósanna imeachta a thacaíonn lenár gcuspóir a chur i bhfeidhm, chun leanaí agus daoine óga a choinneáil sábháilte ó dhochar agus iad ag freastal ar ár seirbhísí.

Déanfar athbhreithniú ar an Ráiteas seo gach Darna bliain **7/08/2025**, nó chomh luath in Éirinn agus is féidir tar éis athrú a theacht ar reachtaíocht nó ar aon chuspóir ábhartha a bhaineann lenár Ráiteas.

- Tá fáil ar an Ráiteas seo ar shuíomh Idirlín Mhuintearais, agus tá sé ar dtaispeáint in oifigí Mhuintearais uile. Tá an Ráiteas curtha ar fáil do gach uile ball foirne, oibrí deonach agus aon duine eile a bhaineann le seirbhísí Mhuintearais do pháistí agus do dhaoine óga. Is féidir cóip a chur ar fáil do thuismitheoirí / caomhnóirí ach sin a bheith iarrtha. Tabharfar cóip den Ráiteas seo do TUSLA má éilítear sin

Sínithe: ______________ Dáta: 13/12/2023

Ainm agus Sonraí Teagmhálaithe:

Muintearas Teoranta
Tír an Fhia
Leitir Móir
Co. na Gaillimhe

Teil: 091 551145 / 091 551412

R-phost: muintearas@muintearas.com www.muintearas.com

Má bhíonn aon cheist agat, nó chun breis eolais a fháil faoin Ráiteas seo, téigh i dteagmháil leis an **Duine Ábhartha:**